

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АНДРАГОГІКА І КОНЦЕПЦІЯ LONG LIFE LEARNING»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
Протокол № 07 від 10 грудня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Андрагогіка і концепція Long Life Learning
Викладач (-і)	Паска Тарас Валерійович, доктор філософії
Контактний телефон викладача	0988386043
E-mail викладача	taras.paska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок 14:00-16:00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на засвоєння основних принципів, категорій і методів андрагогіки, формування у студентів уявлення про значення андрагогіки для навчання, виховання дорослих людей в контексті безперервної освіти, розвиток умінь майбутнього педагога ЗВО працювати з різними віковими категоріями для здійснення ефективного супроводу розвитку особистості. Основними методами роботи під час вивчення дисципліни є: проблемна лекція, розв'язання ситуацій, анкетування, тестування, робота в малих групах, розробка освітньо-виховних програм для окремих категорій дорослого населення та ін.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: ознайомлення майбутніх викладачів ЗВО зі специфічними закономірностями засвоєння знань і умінь різновіковими суб'єктами у процесі освітньої діяльності та особливостями професійної діяльності педагогічного працівника в контексті освіти дорослих в умовах сучасного інформаційного суспільства.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – осмислення предмета, об'єкта андрагогіки, ролі освіти в житті та діяльності дорослої людини; – вивчення становлення і розвитку освіти дорослих у світі і в Україні; – прогнозування розвитку освіти дорослих як загальноцивілізаційного процесу; – розробка, опис і систематизація понятійного апарату для системи освіти дорослих; – підготовка до взаємодії з учасниками освітнього процесу і соціальними партнерами; – розвиток активної позиції дорослого в процесі освіти. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК):</p> <p>СК 1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.</p> <p>СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.</p> <p>СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.</p> <p>СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.</p> <p>Програмні результати навчання (ПР):</p> <p>РН 2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.</p>	

PH 3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

PH 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

PH 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

PH 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
2	011 Освітні, педагогічні науки	1	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. Предмет, завдання та особливості андрагогічної науки. Становлення та основні етапи розвитку андрагогіки. Місце андрагогіки в системі сучасного людинознавства.	2		4
Тема 2. Неперервна освіта як нова концепція «Long Life Learning». Роль освіти дорослого населення в сучасній соціально-економічній ситуації України.	2		4
Тема 3. Дорослість як етап життєвого циклу людини. Основні психофізичні закономірності розвитку дорослих.	2		4
Тема 4. Психолого-педагогічні особливості навчання здобувачів освіти різного віку. Розвиток особистісних ресурсів дорослих у процесі навчання.	2		4

Тема 5. Методи, форми і засоби андрагогічного навчання. Цифрова освіта для дорослих.	2		4
Тема 6. Освіта як чинник соціального захисту дорослих, які перебувають у складних життєвих ситуаціях. Освітні послуги соціально незахищеним категоріям дорослих.	2		4
Тема 1. Концептуальні основи нової парадигми освіти. Доросла людина як суб'єкт освіти і навчання.		2	4
Тема 2. Предмет, завдання та особливості андрагогічної науки. Становлення та основні етапи розвитку андрагогіки. Місце андрагогіки в системі сучасного людинознавства.		2	4
Тема 3. Роль освіти дорослого населення в сучасній соціально-економічній ситуації України.		2	4
Тема 4. Основні психофізичні закономірності розвитку дорослих, кризи та кризові ситуації дорослої людини.		2	4
Тема 5. Теорія та практика взаємодії в освіті дорослих. Синергічна парадигма освіти.		2	4
Тема 6. Планування, створення сприятливих умов, реалізація та оцінювання процесу навчання дорослих.		2	4
Тема 7. Дистанційне навчання в системі освіти дорослих. Цифрова освіта для дорослих.		2	4
Тема 8. Освіта як чинник соціального захисту дорослих, які перебувають у складних життєвих ситуаціях. Освітні послуги соціально незахищеним категоріям дорослих.		2	4

Тема 9. Зарубіжний досвід впровадження і реалізації концепції «Long Life Learning».		2	4
ЗАГ:	12	18	60

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

100-бальна система: 60 балів протягом семестру на практичних заняттях, 30 балів за тестування та 10 балів за творчі завдання. Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.

Шкали оцінювання		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90-100	зараховано	A
80-89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49	не зараховано	FX
1-25		F

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Вимоги до письмових робіт

Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn та творчих завдань. Творче завдання є видом позааудиторної роботи студентів навчально-дослідного чи проектно-конструкторського характеру,

	<p>що виконується на основі самостійного вивчення частини програмового матеріалу або його систематизації та узагальнення, для практичного застосування і завершується представленням результатів на занятті. Зміст, структура, порядок подання та представлення творчих завдань розміщуються на платформі дистанційного навчання та доводяться до відома студентів перед початком його виконання.</p> <p>Поточний контроль 60 балів (усне та письмове оцінювання). Тестування 30 балів. Творчі завдання 10 балів. Всього 100 балів.</p>
Практичні заняття	<p>Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».</p> <p>Загалом за практичні заняття можна отримати 60 балів.</p> <p>Практичні заняття спрямовані на розвиток у студентів практичних умінь і навичок із дисципліни, розв'язання поставлених завдань, їх перевірку та оцінювання. Практичні заняття, за своєю метою і структурою, слугують зв'язком між теоретичним навчанням і практикою, а також передбачають попередній контроль знань студентів. Результати практичних занять враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.</p> <p>На практичних заняттях студенти готують усні доповіді на обрані теми, відповідають на додаткові запитання викладача, доповнюють відповіді один одного, беруть участь в обговоренні практичних питань, виконують творчі завдання та застосовують сучасні інтерактивні методи здобуття знань.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умовами допуску до підсумкового контролю є отримання мінімум 25 балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях.</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий семестровий контроль являє собою підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що з даної дисципліни здійснюється у формі заліку.</p> <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	<p>Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності</p>

	здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення про розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Визнання результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

8. Рекомендована література

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* /авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І, Савчук Б.П, Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М.,Прокопів Л.М, Салига Н.М./ за заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів/. Івано–Франківськ, 2021. 400 с.
2. Архипова С.П. Соціальна андрагогіка: Навчально-методичний посібник. Черкаси, 2018. 65с.
3. Архипова С.П. Соціально-педагогічні аспекти освіти різних категорій дорослих: монографія / С.П.Архипова. Черкаси, 2013. 354 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: *підручник за модульно-рейтинговою системою навчання*. Рек. МОН., 2-е вид. К. : ЦНЛ, 2018. 384 с.
5. Кондур О. С. Управління якістю освітніх систем в умовах глобалізації: теорія, методика організації, практика: *монографія* .Ів.-Франківськ : НАІР, 2018. 488с.
6. Концепція освіти дорослих в Україні / Укл.: Лук'янова Л.Б. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. – 24 с.
7. Лук'янова Л. Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід: Українська Асоціація освіти дорослих. Київ, Україна: ТОВ «ДКСЦентр», 2017. 147 с.
8. Ничкало Н. Андрагогіка в системі педагогічних наук. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2009. Вип. 1. С. 7-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD_2009_1_4_15
9. Освіта впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: монографія / За заг. ред. Л. Прокопів, В. Стинської / Авторський колектив: Л. Прокопів,В. Стинська, Г.Білавич, Б. Савчук, І. Єгорова, В. Ковальчук, Ю. Москаленко, О. Гевко,С. Довбенко, Л. Бандура, І Завулічна, М. Олексюк, Т. Паска, С. Юрченко. Івано-Франківськ:НАІР, 2022. 288 с. ISBN 978-617-8011-39-0
10. Освіта дорослих у перспективі змін: інновації, технології, прогнози: колективна монографія /За ред. А.Василіук, А.Стоговського. – Ніжин: В-ць ПП Лисенко М.М., 2017. 248с.
11. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014р. URL:<https://docs.dtkr.ua/doc/1556-182>
12. Про освіту: Закон України від 05.09.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

13. Пуцов В.І. Особливості навчання дорослої людини: навч. посібник / В.І. Пуцов, Л.Я. Набока. К.: ЦППО, 2004. 60 с.
14. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
15. Чепіль М.М. Актуальні проблеми освіти: *навч.-метод.посібник*. Дрогобич: Ред.-вид. відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012.124 с.

Викладач:

доктор філософії,
асистент кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика

Тарас ПАСКА